

η γαρ νου ενεργεια ξωη
فعلیت عقل، زندگی است.
(ارسطو، کتاب متافیزیک)

منطق

مرجع کتاب درسی
صفحه‌های ۱ تا ۱۲۳

پیمانه‌های ۱ تا ۷۹

درخت دانش

تعداد پیمانه زرد سبز آبی

۶ پیمانه
۶۰ تست

منطق و مباحث آن

با درخت دانش، گام به گام پیشرفت خود را ارزیابی کنید.

تعداد پیمانه زرد سبز آبی

۱ پیمانه
۱۰ تست

آزمون ویژه برترها بخش ۱

گام اول: میزان تسلط خود را با رنگ مشخص کنید.
آبی: مسلطم.
سبز: نسبتاً مسلطم.
زرد: مسلط نیستم.

تعداد پیمانه زرد سبز آبی

۱۴ پیمانه
۱۴۰ تست

روابط میان ذهن، زبان و خارج

گام‌های بعدی: اگر در گام اول دانش خود را در حد رنگ زرد ارزیابی کردید اما در نوبت‌های بعدی پیشرفت کردید، می‌توانید خانه‌های سبز یا آبی را رنگ کنید. هرگاه به رنگ‌ها نگاه کنید، متوجه می‌شوید در کدام قسمت‌ها نیاز به تمرین بیشتر دارید.

تعداد پیمانه زرد سبز آبی

۲ پیمانه
۲۰ تست

آزمون ویژه برترها بخش ۲

منطق

تعداد پیمانه زرد سبز آبی

۶ پیمانه
۶۰ تست

تعریف

۷۹ پیمانه
۶۰ پیمانه ۱۰ سؤال
۱۰ پیمانه ۱۰ سؤال
۹ پیمانه ۱۰ سؤال ویژه برترها

تعداد پیمانه زرد سبز آبی

۱ پیمانه
۱۰ تست

آزمون ویژه برترها بخش ۳

تعداد پیمانه زرد سبز آبی

۷ پیمانه
۷۰ تست

استدلال استقرایی

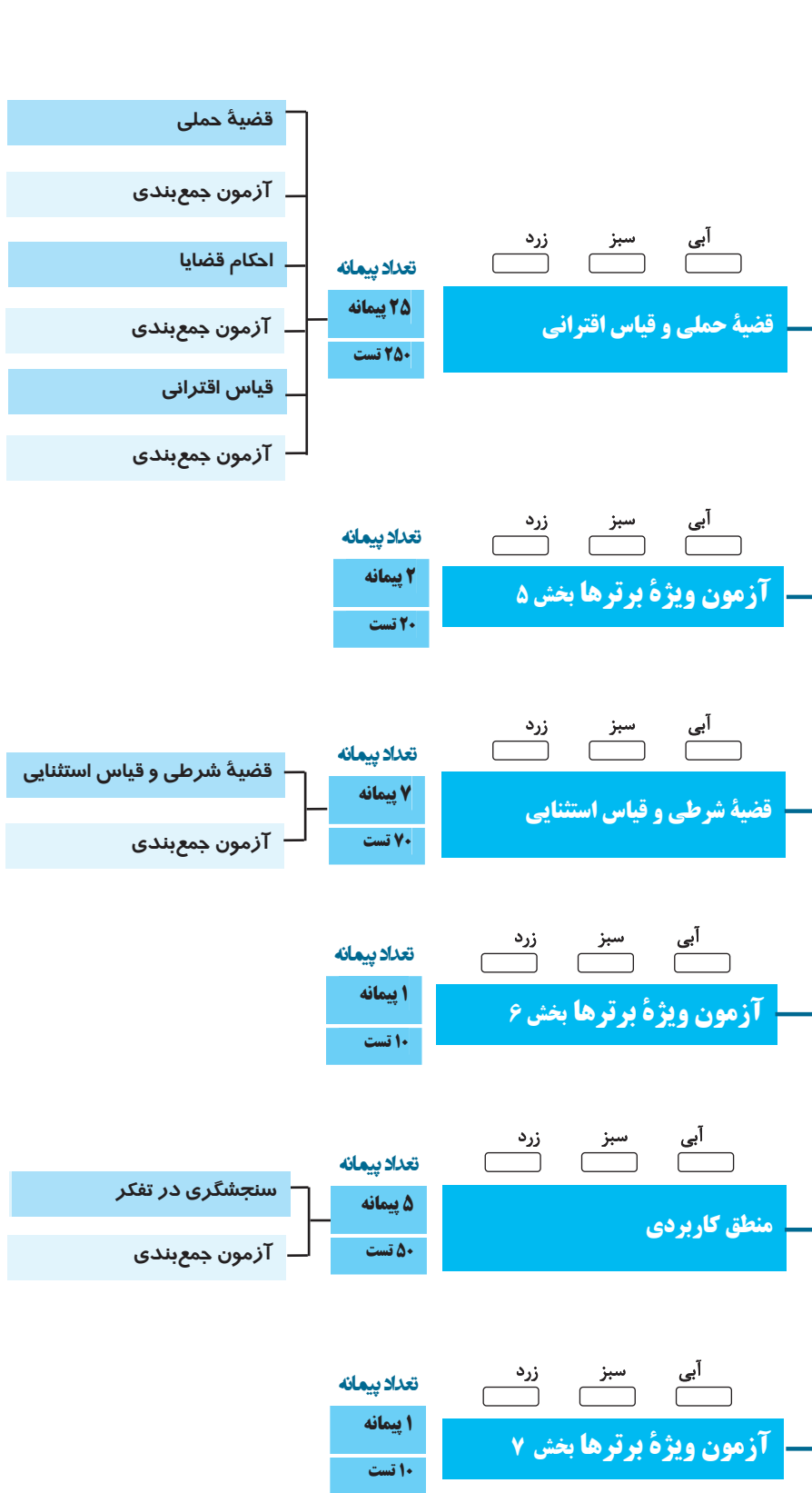
۷۹۰ سؤال شناسنامه‌دار
۳۴۰ سؤال
از آزمون‌های کانون
۳۵۵ سؤال طراحی شده
از کتاب درسی
این سؤال‌ها برای پوشش مباحث کتاب درسی طراحی شده‌اند.

تعداد پیمانه زرد سبز آبی

۱ پیمانه
۱۰ تست

آزمون ویژه برترها بخش ۴

۹۵ سؤال
از کنکورهای سراسری

در این درس ابتدا به بررسی علم منطق و ویژگی‌های آن می‌پردازیم و سپس با اقسام علم و دانش و دو حیطة اصلی منطق آشنا می‌شویم.

علم منطق

ما انسان‌ها همواره به صورت **طبیعی و غیرارادی** اندیشه می‌کنیم و ذهن ما در هنگام اندیشیدن نیز به صورت **طبیعی** یک سری قواعد را به کار می‌بندد. مشکل از آن جایی شروع می‌شود که به هر دلیل ذهن ما انسان‌ها اشتباه می‌کند و این قواعد را به خوبی اجرا نمی‌کند. در همین هنگام است که **علم منطق** به کمک ما می‌آید.

علم منطق همان مجموعه قواعدی را که ذهن براساس آن‌ها می‌اندیشد، **کشف می‌کند** و با بیان آن‌ها، در تشخیص خطاهای ذهن یا همان مغالطات (خطای اندیشه که به صورت عمدی یا غیرعمدی پیش می‌آید) به کمک ما می‌آید.

یادگیری منطق

منطق علمی **کاربردی** است؛ یعنی برای آموختن آن باید **تمرین و ممارست** داشت و صرف دانستن آن فایده‌ای ندارد. (همانند یادگرفتن دوچرخه‌سواری)

کاربرد منطق

منطق **ابزاری در خدمت سایر علوم** است؛ بدین معنا که شیوة اندیشیدن در هر علم را به کمک منطق درمی‌یابیم، اما آنچه مصالح و مواد هر علمی محسوب می‌شود را باید در **خود آن علم** جست‌وجو کرد.

هرچند علم منطق در دیگر علوم از جمله فلسفه به کار گرفته می‌شود اما باید توجه داشت که این علم در **محاورات روزانه** هم بسیار پرکاربرد است؛ چرا که ما انسان‌ها در مواجهه با اتفاقات و گفته‌های اطرافیانمان همواره می‌خواهیم به درستی تصمیم بگیریم.

تصور و تصدیق

دانش بشر به دو حیطة تقسیم می‌شود:

تصور

همان درک ما از مفاهیم متفاوت است.

مثال اسب، مثلث، دانش آموز، نویسنده گلستان، اژدها و ...

- یک تصور ممکن است واقعی نباشد؛ مثل سیمرغ.

- در تصور حکمی وجود ندارد و از ارتباطش با سایر چیزها سخن نمی‌گوییم. (یعنی صرفاً درک یک تصور است که برای ما مهم است)

نکته ترکیباتی مانند «دانش آموز کلاس الف مدرسه راهنمایی منطقه ۱۵ تهران» تا زمانی که تبدیل به یک جمله نشده‌اند تصور محسوب می‌شوند.

تصدیق

همان جمله خبری که در رابطه با مفاهیم مختلف بیان می‌شود است.

مثال اسب یک حیوان است، مثلث شکلی سه‌ضلعی می‌باشد، دانش آموز آمد، سعدی نویسنده گلستان است، اژدها وجود ندارد و ...

- در تصدیقات حکم و قضاوت وجود دارد؛ یعنی یک ویژگی یا وصف را به چیزی نسبت می‌دهیم یا از آن سلب می‌کنیم. (مانند این‌که بگوییم اژدها وجود ندارد ← صفت وجود را از اژدها سلب کرده‌ایم)

نکته یک تصدیق حتماً جمله‌ای خبری است و جملات انشایی (امر و نهی، تمنا، پرسشی، ندایی، تعجبی، ...) تصدیق محسوب نمی‌شوند.

تعریف موارد زیر را از نظر تصور یا تصدیق بودن مشخص کنید.

الف) غلام نرگس مست تو تاجدارانند.

ب) علی آمد.

ج) زال، پدر رستم

د) شهرهای جنوبی ایران

پاسخ الف) تصدیق

ب) تصدیق

ج) تصور

د) تصور

تعریف و استدلال دو بخش اصلی منطق محسوب می‌گردند. به این دو بخش منطق، اقسام تفکر نیز گفته می‌شود.

۴۴ تعریف

گاهی اوقات بعضی **تصورها** برای ما مجهول هستند و به کمک **تعریف** از تصوره‌های معلوم به کشف آن تصوره‌های مجهول می‌رسیم.

انسان ← حیوان دارای قدرت تعقل

تعریف

تعریف، **چستی یک مفهوم** را مشخص می‌کند و در جواب سؤالات «چیست» می‌آید.

نکته هر تعریفی همواره تصور است حتی اگر در انتهای آن فعلی به کار رفته باشد.

۴۴ استدلال

گاهی اوقات بعضی **تصدیق‌ها** برای ما مجهول هستند و به کمک **استدلال**، از تصدیق‌های معلوم به کشف آن تصدیق‌های مجهول می‌رسیم.

هر متفکری انسان است، هر انسانی حیوان است؛ هر متفکری حیوان است.

استدلال چرایی یک قضیه را مشخص می‌کند و در جواب سؤالات «چرا» می‌آید.

۲ پیمانه

۲۰ نست

پیمانه‌های ۱ و ۲

۱. علم منطق از چه طریقی راه‌های جلوگیری از خطاهای اندیشه را یافته و نشان می‌دهد؟
 - (۱) شناخت شیوه کارکرد ذهن آدمی
 - (۲) بررسی قواعد موجود در فرایندهای تعریف و استدلال
 - (۳) بررسی انواع خطاهای اندیشه و دسته‌بندی آن‌ها
 - (۴) تأکید بر آموزش شیوه درست اندیشیدن به انسان

(صفحه ۳ کتاب درسی)
۲. **تأکید منطق بر چه امری می‌باشد؟**
 - (۱) خدمت به سایر علوم و دانش‌ها
 - (۲) تعریف دقیق اصطلاحات خاص
 - (۳) جلوگیری از خطای اندیشه و مغالطات
 - (۴) آموزش شیوه درست اندیشیدن

(صفحه ۴ کتاب درسی)
۳. **کدام گزینه درباره خطاهای ذهن آدمی نادرست است؟**
 - (۱) همچون بیماری‌هایی هستند که باید از آن‌ها برحذر بود.
 - (۲) زمینه‌ساز جلوگیری از آن‌ها، بیان قواعد ذهن است.
 - (۳) با فراگیری توانایی‌های منطقی قادر به شمارش آن‌ها خواهیم بود.
 - (۴) اکثراً در استدلال‌های پیچیده و تعریف اصطلاحات خاص رخ می‌دهند.

(صفحه ۴ کتاب درسی)
۴. **کدام گزینه درباره قواعد حاکم بر ذهن انسان نادرست است؟**
 - (۱) ذهن انسان به طور طبیعی و ذاتی آن‌ها را رعایت می‌کند.
 - (۲) انسان صرفاً قواعد طرز کار ذهن را تدوین و ابداع می‌کند.
 - (۳) نمی‌توان گفت تفاوت منطق دان با سایرین استفاده او از قواعد خاصی است.
 - (۴) استفاده از این قواعد به افزایش سرعت و دقت تفکر می‌انجامد.

(صفحه ۴ کتاب درسی - مشابه کنکور سراسری ۹۷)
۵. **کدام گزینه در رابطه با ذهن و اندیشه آدمی نادرست است؟**
 - (۱) قواعد فطری ذهن چیزی است که منطق‌دانان کشف می‌کنند.
 - (۲) دانستن اسامی و قواعد ذهن تغییری در اصل استفاده از آن ایجاد نمی‌کند.
 - (۳) ذهن و اندیشه آدمی به دلایلی همواره در معرض لغزش قرار دارد.
 - (۴) تشخیص سریع‌تر و دقیق‌تر خطای ذهن با دانستن قواعد منطق حاصل می‌شود.

(صفحه‌های ۷ و ۸ کتاب درسی - آزمون کانون ۹ دی ۱۴۰۱)
۶. **در تشبیه دانش منطق به «علم پزشکی» و «سیستم‌های کنترلی خودرو» وجه شبه به ترتیب به کدام یک از موارد زیر برمی‌گردد؟**
 - (۱) هدف منطق - ابزاری بودن منطق
 - (۲) روش منطق - ابزاری بودن منطق
 - (۳) هدف منطق - کاربردی بودن منطق
 - (۴) روش منطق - کاربردی بودن منطق
۷. **به ترتیب تصور یا تصدیق بودن عبارات «لباسی که دیروز خریدم» و «پایتخت چین، اندونزی نیست» در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟**
 - (۱) تصور - تصور
 - (۲) تصور - تصدیق
 - (۳) تصدیق - تصور
 - (۴) تصدیق - تصدیق

(صفحه ۷ کتاب درسی - مشابه کنکور سراسری ۹۶)
۸. **چند مورد از موارد زیر از لحاظ منطقی «تصور» محسوب می‌شوند؟**

«پولی که ندارم - هوا بارانی است - دریای جیوه - تصدیق - استاد سخن گفت»

 - (۱) یک
 - (۲) دو
 - (۳) سه
 - (۴) چهار

(صفحه ۷ کتاب درسی)
۹. **برای اثبات یا روشن ساختن کدام یک از موارد زیر از «استدلال» بهره می‌بریم؟**
 - (۱) تقسیم علم به تصور و تصدیق
 - (۲) متغیر بودن جهان طبیعت
 - (۳) تصور دارای حکم است
 - (۴) مسئولیت ما در قبال جهان

(صفحه ۹ کتاب درسی)

۱۰. در عبارت کدام گزینه تصدیق دیده نمی‌شود؟

- ۱) نکته‌ای گویم که فانوس اتاقت کنی و چراغ راحت کنی
- ۲) هنگامی که داشتم تحلیل تست‌های درس منطق و فلسفه را در سایت کانون قلمچی می‌دیدم
- ۳) اگر چیزی دارای سلول باشد، پس جاندار است
- ۴) خواهی نشوی رسوا، همرنگ جماعت شو

(صفحه ۵ کتاب درسی)

۱۱. نیاز بیش از پیش ما به علم منطق در روزگار معاصر ناشی از کدام سبب می‌باشد؟

- ۱) گسترش انواع مغالطات
- ۲) انگیزه‌های کج‌اندیشان برای انحراف معرفت
- ۳) فراگیر شدن رسانه‌ها و افزایش حجم اطلاعات
- ۴) فعالیت علیه ارزش‌های الهی و ضرورت دفاع از آن‌ها

(صفحه ۵ کتاب درسی)

۱۲. کدام گزینه در رابطه با کاربرد منطق نادرست است؟

- ۱) دانستن منطق تنها برای ارزیابی اندیشه‌های فلسفی نیست.
- ۲) هریک از ما در بخش‌هایی از زندگی خود به منطق نیازمندیم.
- ۳) درست فکر کردن و آشنایی با روش آن، تصمیم‌گیری‌های درست را رقم می‌زند.
- ۴) انتشار ایده‌ها و مضامین، نیاز عمیقی به منطق برای مستدل بودن دارد.

(صفحه ۵ کتاب درسی)

۱۳. رابطه منطق و دیگر علوم چگونه است؟

- ۱) علوم نقش ابزار را برای منطق ایفا می‌کنند.
- ۲) به کمک منطق به محتوای علوم دست پیدا می‌کنیم.
- ۳) بنای فکری مستحکم نتیجه کاربرد منطق است.
- ۴) منطق کاربرد علوم دیگر را نمایان می‌سازد.

(صفحه ۵ کتاب درسی)

۱۴. می‌توان گفت که حدود استدلال‌آوری و تعریف کردن تنها در محیط ... نمی‌گنجد و هریک از ما در ... زندگی خود به منطق نیازمندیم.

- ۱) تحصیلی - بخش‌هایی از
- ۲) عمومی - بخش‌هایی از
- ۳) عمومی - سرتاسر
- ۴) فلسفی - سرتاسر

(صفحه ۵ کتاب درسی)

۱۵. آگهی‌های تجاری اغلب حالتی ... دارند؛ که برای درک درستی یا نادرستی آن‌ها به شناخت ... نیازمندیم.

- ۱) فریبنده - منطق
- ۲) فریبنده - رسانه
- ۳) مستدل - منطق
- ۴) مستدل - رسانه

(صفحه ۵ کتاب درسی)

۱۶. استدلال‌آوری و تعریف کردن صحیح، اموری محدود به محیط تحصیلی ...؛ و این امور ... سخنان روزانه ما را تشکیل می‌دهند.

- ۱) نیستند - بخشی از
- ۲) هستند - بخشی از
- ۳) نیستند - سراسر
- ۴) هستند - سراسر

(صفحه ۸ کتاب درسی)

۱۷. تعریف، روشن ساختن یک تصور مجهول به وسیله ... معلوم است.

- ۱) حداقل یک تصور
- ۲) چند تصدیق
- ۳) چند تصور
- ۴) حداقل یک تصدیق

(صفحه ۴ کتاب درسی)

۱۸. چرا گفته‌اند منطق علمی کاربردی است؟

- ۱) در علوم مختلف مانند فلسفه کاربرد دارد.
- ۲) دانش آن برای افراد مفید است.
- ۳) هیچ دستورالعمل نظری را بیان نمی‌کند.
- ۴) به کار بستن آن باعث تبحر می‌شود.

۱۹. کدام گزینه با توجه به مباحث تصور و تصدیق صحیح نیست؟

- ۱) آنچه که متصف به عنوان «دانش و علم» می‌شود، الزاماً متضمن حکم و قضاوت نخواهد بود.
- ۲) عباراتی مانند «ماه و خورشید» و «زشت و زیبا» تصور محسوب می‌شوند، اما نه تصور واحد.
- ۳) وجود تصور موضوع، محمول و نسبت در ذهن، به تنهایی برای ایجاد تصدیق کافی نیست.
- ۴) اگر ده تصور یا بیشتر در پی یکدیگر بیایند، عبارت حاصل شده لزوماً دارای نسبت حکمیه است.

۲۰. به ترتیب کدام مورد «تصور» و کدام مورد «تصدیق» است؟

- ۱) ادراک تساوی دو زاویه - دانش‌آموزان کلاس پنجم
- ۲) تحصیل علم پسندیده است - این باور صغیر و کبیر است.
- ۳) روح درون جسم است - درک زوایای یک مثلث از طریق هندسه
- ۴) ادراک دو زاویه قائمه - پاریس پایتخت ایتالیا است.

۲ پیمانه

۲۰ تست

پیمانه‌های ۳ و ۴

(صفحه ۷ کتاب درسی)

۲۱. تصور با هیچ‌یک از موارد زیر سر و کار ندارد؛ به جز ...
- ۱) واقعیت
 - ۲) ارتباط با امور دیگر
 - ۳) حکم و قضاوت
 - ۴) انعکاس در ذهن

(صفحه‌های ۸ و ۹ کتاب درسی - کنکور سراسری ۱۴۰۲ نوبت دوم تیرماه)

۲۲. کدام عبارت، تعریف محسوب می‌شود؟

- ۱) دانش منطق، زمینه‌ساز دستیابی به مهارت تفکر فلسفی است.
- ۲) استفاده از تصدیق‌های معلوم برای کشف تصدیق مجهول.
- ۳) با استفاده از وسایل نقلیه عمومی باعث کاهش آلودگی هوا شوید.
- ۴) قواعد تعریف درست را می‌آموزیم تا احتمال خطا در اندیشه را کاهش دهیم.

(صفحه ۷ کتاب درسی - مشابه کنکور سراسری ۹۶)

۲۳. کدام‌یک از گزینه‌های زیر تصور است؟

- ۱) جانی که کنم فدای عشقت!
- ۲) هرچه کنی به خود کنی!
- ۳) فتنه در آفاق نیست جز خم ابروی دوست!
- ۴) ذره‌ای عقلت به از صوم و نماز!

(صفحه ۷ کتاب درسی - مشابه کنکور سراسری ۹۶)

۲۴. ۴. کدام گزینه به ترتیب بیانگر تصور و تصدیق است؟

- ۱) دل رمیده من آن زمان به جا آید - ز روی دوست دل دشمنان چه دریابد
- ۲) خط عذار یار که بگرفت ماه از او - تو را من چشم در راهم شبا هنگام
- ۳) دلم گرفت از این سایه‌های پا به رکاب - نه هر کو ورقی خواند معانی دانست
- ۴) چندین هزار ذره سراسیمه می‌دوند - به پوشیدن ستر درویش کوش

(کنکور سراسری ۹۳ - صفحه ۷ کتاب درسی)

۲۵. ۵. وقتی با واقعیت مفهوم سر و کار پیدا می‌کنیم، پای یک ... به میان می‌آید، که ...

- ۱) تصدیق - در آن نوعی قضاوت وجود دارد.
- ۲) جمله - از سه تصور تشکیل شده است.
- ۳) تصدیق - به معنای «جمله» در دستور زبان است.
- ۴) تصور - درباره هستی آن سؤال شده است.

۲۶. ۶. فرض می‌کنیم که جملات زیر برای مخاطب مجهول هستند. فرایند معلوم شدن هر یک از آن‌ها به کدام حیطة منطق مربوط است؟

(صفحه‌های ۷ تا ۱۰ کتاب درسی - آزمون کانون ۲۲ مهر ۱۴۰۱)

- «به جان خواجه و حق قدیم و عهد درست»
- «تواضع گرچه محبوب است و فضل بیکران دارد»
- «کشتی نوح در این بحر بود کام نهنگ»

- ۱) تعریف - استدلال - تعریف
- ۲) تعریف - تعریف - استدلال
- ۳) استدلال - تعریف - تعریف
- ۴) تعریف - استدلال - استدلال

(صفحه ۷ کتاب درسی)

۲۷. ۷. در رابطه با تصور، کدام گزینه درست است؟

- ۱) چپستی مفاهیم واقعی است.
- ۲) شناخت آن از طریق نوعی از تفکر است.
- ۳) به وسیله آن می‌توان مفاهیم جدید را شناخت.
- ۴) معنای مفاهیم در ارتباط با دیگر مفاهیم است.

۲۸. ۸. اگر به «زمین متحرک است»، «انسان زیانکار است» و «آب»، علم داشته باشیم، علم ما به این موارد به ترتیب مصداق چه مفهومی است؟

(صفحه ۷ کتاب درسی - آزمون کانون ۶ آبان ۹۰)

- ۱) تصدیق - تصور - تصدیق
- ۲) تصدیق - تصور - تصدیق
- ۳) تصور - تصدیق - تصور
- ۴) تصدیق - تصور - تصور

(صفحه ۷ کتاب درسی)

۲۹. ۹. دانش بشری به دو دسته ... تقسیم می‌شود که ...

- ۱) تصور و تصدیق - اولی بیانگر واقعیت است.
- ۲) تعریف و استدلال - دومی در پاسخ به «چرا» است.
- ۳) تصور و تصدیق - دومی در استدلال به کار می‌رود.
- ۴) تعریف و استدلال - اولی یک تصدیق است.

(صفحه‌های ۷ تا ۹ کتاب درسی - کنکور خارج از کشور ۱۴۰۲ نوبت دوم تیرماه)

۳۰. ۱۰. برای معلوم ساختن کدام مورد، تعریف به کار می‌رود؟

- ۱) علم و دانش بشری به دو قسم تصور و تصدیق تقسیم می‌شود.
- ۲) برخی فیلسوفان غربی به وجود نفس غیرمادی اعتقادی ندارند.
- ۳) مکاتب مهم فلسفی که در جهان اسلام مطرح شده‌اند.
- ۴) انسان در این جهان جاودانه نیست.

(صفحه‌های ۳ و ۴ کتاب درسی - آزمون کانون ۱۹ مهر ۹۸)

۳۱. ۱. سفسطه چیست؟

- ۱) نوعی مغالطه که به صورت عمدی واقع می‌شود.
- ۲) خطای اندیشه‌ای که به صورت عمد یا غیرعمد ایجاد می‌شود.
- ۳) نوعی مغالطه که به صورت غیرعمدی واقع می‌شود.
- ۴) اشکالی که در استدلال و تعاریف پیچیده ایجاد می‌شود.

(صفحه‌های ۴ و ۵ کتاب درسی - آزمون کانون ۱۹ مهر ۹۸)

۳۲. ۲. کدام عبارت در مورد علم منطق و منطق‌دانان نادرست است؟

- ۱) شناخت مغالطه‌ها و آگاهی از قواعد منطقی منجر به دوری از مغالطه‌ها می‌شود.
- ۲) امکان شناخت و دسته‌بندی همه مغالطه‌ها برای منطق‌دانان وجود ندارد.
- ۳) با وجود علم منطق و قواعد آن جلوگیری از همه خطاها برای منطق‌دانان ممکن نیست.
- ۴) شناخت مغالطه‌ها و دسته‌بندی انواع آن، گام نخست برای جلوگیری از مغالطه‌هاست.

(صفحه‌های ۴ و ۵ کتاب درسی - آزمون کانون ۱۹ مهر ۹۸)

۳۳. ۳. کدام یک از گزینه‌های زیر به دو فایده کاربرد علم منطق و دانستن آن اشاره نمی‌کند؟

- ۱) تفکر سریع‌تر و دقیق‌تر - ارزیابی استدلال‌ها
- ۲) جلوگیری از خطای اندیشه - فهم فلسفه
- ۳) بهره‌وری از اندیشه - ارزیابی تبلیغات
- ۴) تعلیم و تعلم - ارزیابی رسانه‌ها

(صفحه ۷ کتاب درسی - آزمون کانون ۱۹ مهر ۹۸)

۳۴. ۴. در کدام گزینه، هر دو مورد مربوط به یک قسم از علم نیستند؟

- ۱) مثلثی که دایره نباشد - دیو سه سر
- ۲) جامعه متمدن - بهترین دانش آموز سال
- ۳) اگر می‌خواهی باید تلاش کنی - توانا هستیم
- ۴) دوست‌داران را چه شد - می‌روم

(صفحه ۷ کتاب درسی - آزمون کانون ۱۹ مهر ۹۸)

۳۵. ۵. کدام مورد از اوصاف تصدیق است؟

- ۱) همواره دارای حکم و قضاوتی صادق است.
- ۲) به بررسی و تعریف یک مفهوم می‌پردازد.
- ۳) جمله‌ای است که خبری مطابق واقع می‌دهد.
- ۴) ممکن است وصفی را از چیزی سلب کند.

(صفحه ۹ کتاب درسی - آزمون کانون ۱۹ مهر ۹۸)

۳۶. ۶. کدام گزینه یک تعریف نیست؟

- ۱) برآیند کلیه فرایندهایی که تولید، توزیع، مصرف کالاها و خدمات را دربرمی‌گیرد اقتصاد است.
- ۲) از آنجایی که در طول زمان قیمت‌ها تغییر می‌کنند، اقتصاددانان معیارهای اندازه‌گیری اقتصاد را بر اساس میزان تورم تعدیل می‌کنند.
- ۳) اقتصاد غیررسمی فعالیت‌های اقتصادی را شامل می‌شود که برخلاف اقتصاد رسمی، تحت نظارت دولت انجام نمی‌شود.
- ۴) اقتصاد به یک نظام اقتصادی در یک یا چند منطقه جغرافیایی یا سیاسی خاص اطلاق می‌شود که دربرگیرنده تولید و توزیع و تجارت است.

۳۷. ۷. کدام گزینه در مورد عبارت «علمِ جلوگیری از لغزش و خطاست» درست است؟ (صفحه ۷ کتاب درسی - آزمون کانون ۱۹ مهر ۹۸)

- ۱) یک تصدیق است مبتنی بر شش تصور.
- ۲) دو تصدیق است و هر تصدیق مبتنی بر سه تصور.
- ۳) جمله‌ای است که در آن حکمی وجود ندارد.
- ۴) دو جمله است که فقط در یکی قضاوت وجود دارد.

۳۸. ۸. کدام گزینه تصور محسوب نمی‌شود؟ (صفحه ۷ کتاب درسی - آزمون کانون ۱۹ مهر ۹۸)

- ۱) آن روز که مدرسه نرفتم
- ۲) دانشجویی که به دنبال علم است
- ۳) آبی بودن آسمان
- ۴) هنوز هم زرنگ هستی

۳۹. ۹. آن‌گاه که از چیستی یک مفهوم سؤال می‌شود، برای پاسخ ... (صفحه‌های ۸ و ۹ کتاب درسی - آزمون کانون ۱۹ مهر ۹۸)

- ۱) ناچار به استفاده از تصدیق هستیم.
- ۲) به بیان معنای آن مفهوم می‌پردازیم.
- ۳) به کمک تصورات به آن پاسخ می‌دهیم.
- ۴) از همه معلومات قبلی خود استفاده می‌کنیم.

۴۰. ۱۰. طبیعی بودن فرایند تفکر در انسان به چه معنی است؟ (صفحه‌های ۴ و ۵ کتاب درسی - آزمون کانون ۱ آذر ۹۸)

- ۱) رفتار منطقی ذهن انسان به صورت ارادی و غیرارادی
- ۲) استفاده از قواعد منطق بدون مطالعه آن‌ها
- ۳) عملکرد ارادی ذهن در برخورد با مغالطه‌ها
- ۴) استفاده از قواعد تفکر در بررسی افکار روزانه خود

۱ پیمانه

پیمانه ۵

۱۰ تست

۴۱. ۱. در بین موارد زیر، چند تصور وجود دارد؟ (صفحه‌های ۴ و ۵ کتاب درسی - آزمون کانون ۱۱ بهمن ۹۸)

- «رابطه بین کشورهای غربی - واقعیت داشتن - آسمان - فردا - خواستن توانستن است»
- ۱) ۳ ۲) ۴ ۳) ۲ ۴) ۱

۴۲. ۲. چرا علم منطق را به شاقول بنایی تشبیه کرده‌اند؟ (صفحه‌های ۴ و ۵ کتاب درسی - آزمون کانون ۱۱ بهمن ۹۸)

- ۱) تبحر در آن به تمرین نیاز دارد.
- ۲) ماده و محتوای علوم را فراهم می‌آورد.
- ۳) به توضیح صورت اندیشیدن می‌پردازد.
- ۴) در علوم مختلف دارای کاربرد است.

۴۳. ۳. موارد کدام گزینه به ترتیب واجد و فاقد حکم و قضاوت هستند؟ (صفحه‌های ۴ و ۵ کتاب درسی - آزمون کانون ۱۲ اردیبهشت ۹۹)

- ۱) دانش آموز درس خوان و پرتلاش کلاس ما - مزن بر سر ناتوان دست زور
- ۲) درسی که هر روز می‌خوانم - ای آفتاب حسن برون آدمی ز ابر
- ۳) روزی ز سر سنگ عقابی به هوا خاست - آرزوی وصل از بیم جدایی
- ۴) عبادت به جز خدمت خلق نیست - دنیا نیرزد به آنکه پریشان کنی دلی

۴۴. ۴. کدام گزینه در مورد حیطه کاربرد منطق نادرست است؟ (صفحه‌های ۴ و ۵ کتاب درسی - آزمون کانون ۳ مرداد ۹۹)

- ۱) بخشی از سخنان ما در حیطه شمول و بررسی دانش منطق نیست.
- ۲) کاربرد منطق در زندگی، بررسی انواع لغزش‌های اندیشه است که بعضاً با آن‌ها مواجه هستیم.
- ۳) منطق بر فرایند فکر کردن، تصمیم گرفتن و عمل کردن نظارت می‌کند تا از بروز خطای احتمالی در آن‌ها جلوگیری کند.
- ۴) منطق ابزاری است در خدمت سایر علوم ولی خودش از فرایند طبیعی ذهن برگرفته شده است.

۴۵. ۵. کدام گزینه دربردارنده جزئی نیست که بتواند مقدمه‌ای برای یک استدلال باشد؟ (صفحه‌های ۷ و ۹ کتاب درسی - آزمون کانون ۱۷ مرداد ۹۹)

- ۱) سعدیا مرد نکونام نمیرد هرگز
- ۲) آن مواعید که کردی نرود از یادت
- ۳) به کجا چنین شتابان؟ گون از نسیم پرسید
- ۴) خواهی نشوی رسوا هم‌رنگ جماعت شو

۴۶. ۶. اگر در تعریف مثلث بگوییم «شکلی که دارای سه ضلع است» کدام عبارت در مورد این تعریف درست است؟ (صفحه‌های ۴ و ۵ کتاب درسی - آزمون کانون ۲۴ مرداد ۹۹)

- ۱) در این تعریف از تصدیقی استفاده کرده‌ایم که خود آن تصدیق ترکیبی از چند تصور است.
- ۲) در این تعریف از تصورات معلوم استفاده کرده‌ایم که تشکیل‌دهنده یک تصدیق نیستند.
- ۳) در این تعریف از دو تصدیق استفاده کرده‌ایم که هر تصدیق ترکیبی از چند تصور است.
- ۴) در این تعریف از مفاهیمی استفاده کرده‌ایم که یک تصدیق و دو نسبت در آن وجود دارد.

۴۷. ۷. سخن از واقعیت یا عدم واقعیت یک مفهوم با استفاده از ... است و ... چیزی است که ... مفهوم را روشن می‌کند.

(صفحه ۷ کتاب درسی - کنکور خارج از کشور ۹۱)

- ۱) تصدیق - استدلال - هستی ۲) تصور - تصدیق - هستی ۳) تصور - تعریف - چیستی ۴) تصدیق - تعریف - چیستی

۴۸. ۸. وقتی با واقعیت مفهوم سر و کار پیدا می‌کنیم، پای یک ... به میان می‌آید، که ... (صفحه ۷ کتاب درسی - کنکور سراسری ۹۳)

- ۱) تصدیق - در آن نوعی قضاوت وجود دارد.
- ۲) تصدیق - از سه تصور تشکیل شده است.
- ۳) تصور - به معنای «جمله» در دستور زبان است.
- ۴) تصور - درباره هستی آن سؤال شده است.

۴۹. ۹. کدام گزینه درباره عبارت «ممکن الوجود بالذات اقتضایی نسبت به وجود ندارد و نیازمند علتی واجب است.» درست است؟

(صفحه ۷ کتاب درسی - آزمون کانون ۲۷ خرداد ۱۴۰۱)

- (۱) شامل دو تصدیق با موضوع یکسان است.
(۲) شامل دو تصدیق جدا با محمول یکسان است.
(۳) یک تصدیق واحد دارای دو محمول متفاوت است.
(۴) تصدیقی با محمول واحد متشکل از چند لفظ است.

(صفحه های ۷ تا ۹ کتاب درسی - کنکور خارج از کشور ۹۸)

۵۰. ۱۰. از نظر منطقی، کدام یک راه رسیدن به دانش جدید است؟

- (۱) اندیشیدن
(۲) تجربه کردن
(۳) مطالعه کردن
(۴) پرسش کردن

ایمانه

۱۰ تست

پیمانه ۶ - آزمون جمع بندی پایان درس

(صفحه های ۴ و ۵ کتاب درسی - آزمون کانون ۱۸ مهر ۹۹)

۵۱. ۱. کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) بررسی سفسطه توسط منطق به کارکرد علم پزشکی در شناخت بیماری ها شبیه است.
(۲) قواعد منطق ذاتی ذهن انسان است و منطق دانان چنین قواعدی را ابداع نمی کنند.
(۳) دانستن علم منطق باعث از بین رفتن خطاهای ذهن انسان نمی شود.
(۴) دانش منطق با بررسی خطاهای ذهن انسان باعث پیشبرد علوم می شود.

(صفحه ۴ کتاب درسی - آزمون کانون ۱۸ مهر ۹۹)

۵۲. ۲. کدام عبارت وظیفه منطق دانان نیست؟

- (۱) بررسی و دسته بندی انواع خطاهای ذهن
(۲) از بین بردن همه خطاهای ذهنی
(۳) دسته بندی و توضیح قواعد تفکر
(۴) نشان دادن راه های پیشگیری از خطاهای ذهن

(صفحه ۵ کتاب درسی - آزمون کانون ۱۸ مهر ۹۹)

۵۳. ۳. کدام گزینه در مورد کاربرد منطق درست نیست؟

- (۱) در موقع دیدن پیام های بازرگانی با استدلال مواجه می شویم.
(۲) وقتی خانه ای می فروشیم به منطق نیاز نداریم.
(۳) هنگام خواندن کتاب های ملاصدرا، علم منطق به ما بسیار کمک می کند.
(۴) در بحث با دوستان به کمک منطق محتاجیم.

(صفحه ۵ کتاب درسی - آزمون کانون ۱۸ مهر ۹۹)

۵۴. ۴. کدام مورد به کاربرد منطق مربوط نمی شود؟

- (۱) بررسی و ارزیابی اندیشه های فلسفی
(۲) جلوگیری از خطاهای مربوط به محتوای علوم مختلف
(۳) جلوگیری از خطاهای مربوط به اندیشیدن
(۴) پیشگیری از خطاهای مربوط به یاددهی و یادگیری

(صفحه ۷ کتاب درسی - آزمون کانون ۱۸ مهر ۹۹)

۵۵. ۵. در تصور سر و کار ما با ... و در تصدیق سر و کار ما با ... است.

- (۱) وجود - حکم
(۲) معنا - لفظ
(۳) وجود - لفظ
(۴) معنا - حکم

(صفحه های ۸ و ۹ کتاب درسی - آزمون کانون ۱۸ مهر ۹۹)

۵۶. ۶. کدام گزینه یک تصدیق است؟

- (۱) آن قصر که با چرخ همی زد پهلو
(۲) حکیم ابوالقاسم فردوسی سراینده شاهنامه زاده توس و مردی فرزانه
(۳) به روز نبرد آن یل ارجمند
(۴) روز و شب را می شمارم روز و شب

(صفحه های ۳ و ۴ کتاب درسی - آزمون کانون ۳۰ آبان ۹۹)

۵۷. ۷. کدام عبارت در مورد مغالطه ها درست است؟

- (۱) فقط در علم منطق رخ می دهند.
(۲) برای منطق دانان رخ نمی دهند.
(۳) به طور طبیعی برای هر فردی همیشه رخ می دهند.
(۴) نه انواع محدودی دارند، نه تعداد مشخصی.

(صفحه های ۷ تا ۹ کتاب درسی - آزمون کانون ۷ فروردین ۱۴۰۰)

۵۸. ۸. در کدام گزینه با یک تصور مواجه نیستیم؟

- (۱) آن قصر که با چرخ همی زد پهلو
(۲) شهری که دوست می داشتم
(۳) بهرام که گور می گرفت همه عمر
(۴) آمده ام که سر نهم

(صفحه های ۴، ۵ و ۹ کتاب درسی - کنکور سراسری ۹۹)

۵۹. ۹. کدام عبارت درست است؟

- (۱) موضوع دانش منطق براساس نوع آگاهی های ذهن، به حیطه های مختلف تقسیم می شود.
(۲) آموزش و ممارست در فن منطق، باعث پرورش قوه خلاقیت و توسعه دانش انسان می شود.
(۳) منطق مانند سیستم های کنترلی خودرو است که آسیب های موتور را نشان داده و باعث حرکت آن می شود.
(۴) در تصویری مانند درخت که امری واقعی است، «وجود داشتن» یک ویژگی است که در ضمن تصور موجود است.

(صفحه های ۴، ۵ و ۷ تا ۹ کتاب درسی - کنکور خارج از کشور ۹۹)

۶۰. ۱۰. کدام عبارت درست است؟

- (۱) در تعریف، به کمک تصورات مجهول به تصور معلوم دست می یابیم.
(۲) استفاده از منطق، در همه علوم و فعالیت های ذهنی بشر گریزناپذیر است.
(۳) برخی از دانش ها مانند ریاضیات، ابزار منطق اند و به دقت ذهنی کمک می کنند.
(۴) در تصور ما از یک درخت واقعی، یکی از ویژگی های مفهوم، «وجود داشتن» است.

پاسخ نامہ
تشریح

درس اول: منطق، ترازوی اندیشه

۱۲. هریک از ما در سراسر زندگی خود به منطق نیازمندیم؛ زیرا می‌خواهیم درست فکر کنیم و درست تصمیم‌گیری کنیم.
۱۳. به‌کارگیری منطق باعث پدید آمدن بنای فکری مستحکمی می‌شود؛ اما آجرها و مواد لازم برای ساختن این بنا را باید از دیگر علوم تهیه کرد.
۱۴. استدلال‌آوری و تعریف کردن صحیح، اموری نیستند که تنها در محیط تحصیلی با آن‌ها سر و کار داشته باشیم و دانستن منطق، تنها برای ارزیابی اندیشه‌های فلسفی به کار نمی‌رود؛ بلکه هریک از ما در سراسر زندگی خود بدان نیازمندیم؛ زیرا می‌خواهیم درست فکر کنیم و درست تصمیم‌گیری کنیم.
۱۵. اغلب آگهی‌های تجاری نیز نوعی استدلال هستند که می‌خواهند مخاطب را به این نتیجه برسانند که «فلان کالا را بخرید!» اینها نمونه‌هایی هستند که برای بررسی درستی و نادرستی آن‌ها به منطق نیازمندیم.
۱۶. استدلال‌آوری و تعریف کردن صحیح، اموری نیستند که تنها در محیط تحصیلی، با آن‌ها سر و کار داشته باشیم. این امور بخشی از سخنان روزانه ما را تشکیل می‌دهند.
۱۷. تعریف، روشن ساختن یک تصور مجهول به کمک چند تصور معلوم است.
۱۸. منطق علمی کاربردی است که تبحر در آن به تمرین و ممارست نیاز دارد.
۱۹. اگر چندین تصور در پی یکدیگر بیابند اما نسبت حکمیه بین آن‌ها نباشد، هر قدر هم تعداد آن‌ها زیاد باشد باز هم تصور است. مانند: روز اول فروردین ماه سال هزار و سیصد نود و نه هجری شمسی. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: علم و دانش دو قسم دارد: تصور (فاقد حکم و قضاوت) و تصدیق (دارای حکم و قضاوت). گزینه «۲»: عباراتی مانند «ماه و خورشید» به دلیل اینکه فاقد حکم هستند تصور محسوب می‌شوند، اما تصور متعدد هستند نه تصور واحد. زیرا دو شیء یا مفهوم را به ذهن می‌آورند نه یک امر واحد را. گزینه «۳»: تصدیق زمانی حاصل می‌شود که فرد حکم کند آیا آن نسبت واقع شده است یا واقع نشده است و صرف وجود تصور موضوع، محمول و نسبت در ذهن برای ایجاد آن کافی نیست.
۲۰. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر دو مورد تصور است. گزینه «۲»: هر دو مورد تصدیق است. گزینه «۳»: مورد اول تصدیق و مورد دوم تصور است.
۲۱. در تصور به واقعیت داشتن یا نداشتن یا ارتباط آن با سایر امور کاری نداریم و تنها همان تصور را به ذهن می‌آوریم.
۲۲. هدف این سؤال و خواسته طراح از ما این است که یک گزینه که دربردارنده یک تعریف باشد را برگزینیم. دقت کنید که خواسته سؤال این نیست که تعریف را تعریف کنیم، بلکه صرفاً خواسته که یکی از گزینه‌ها که تعریفی در آن صورت گرفته است را انتخاب کنیم. گزینه «۲» دقیقاً بیان‌گر تعریف است که در آن با استفاده از مفاهیمی همچون «تصدیق» و «معلوم» و «کشف» و «مجهول» سعی در تعریف کردن مفهومی دیگر شده است. (در این گزینه، «استدلال» تعریف شده است و طراح از این کار برای به دام انداختن دانش‌آموز استفاده کرده است.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این عبارت یک تصدیق صرف است و چیزی را تعریف نمی‌کند و با آن تصور جدید کشف نمی‌شود. گزینه «۳»: این گزینه یک جمله‌انشایی امری است و به هیچ وجه نمی‌تواند یک تعریف باشد. گزینه «۴»: این گزینه می‌تواند در جواب «چرا؟» عنوان شود در صورتی که تعریف باید در جواب «چیست؟» باشد.

۱. علمی که در پی جلوگیری از خطای اندیشه است، منطق نام دارد. منطق‌دانان کوشیده‌اند با بررسی انواع خطاهای ذهن و دسته‌بندی آن‌ها، راه‌های جلوگیری از آن‌ها را نشان دهند.
۲. تأکید منطق بر آموزش شیوه درست اندیشیدن است تا از این طریق قادر به تشخیص خطاهای ذهن باشیم.
۳. خطاهای ذهن آدمی بی‌شمار هستند و ما با فراگیری قواعد درست می‌توانیم از شمار آن‌ها بکاهیم اما قادر به احصاء و شمارش آن‌ها نیستیم.
۴. کار آدمی در علم منطق ابداع قواعد ذهن نیست بلکه کشف آن قواعد است.
۵. استفاده از منطق باعث تشخیص سریع‌تر و دقیق‌تر خطاهای ذهن می‌شود و نه صرفاً دانش آن.
۶. همان‌گونه که علم پزشکی انواع بیماری‌ها و روش‌های پیشگیری و درمان آن‌ها را بیان می‌کند، علم منطق نیز به همراه بیان قوانین حاکم بر ذهن، روش‌های جلوگیری از مغالطات را بیان می‌کند. جلوگیری از بیماری‌ها در پزشکی و جلوگیری از مغالطات در منطق هدف این دو علم است.
۷. منطق از یک جهت دیگر به سیستم‌های کنترلی خودرو یا شاقول بنایی تشبیه می‌شود. وجه تشبیه در اینجا ابزاری بودن منطق است. منظور از ابزاری بودن این است که منطق باعث پیشبرد محتوای علوم نمی‌شود بلکه صرفاً ابزاری است که برای پردازش علوم و رسیدن به شناخت‌های درست استفاده می‌کنیم.
۸. اگر جمله‌ای داشته باشیم که به پایان نرسیده باشد و شنونده در انتظار ادامه جمله باشد، این عبارت از نظر منطقی «تصور» است. تصدیق و قضیه یک جمله‌بامعنی است که می‌توان درباره درستی یا نادرستی آن حکم و قضاوت ارائه داد که در آن اوصافی را به چیزی نسبت می‌دهیم یا سلب می‌کنیم که در این مثال پایتخت چین بودن را از اندونزی سلب کرده‌ایم.
۹. «پولی که ندارم»، «دریای جیوه» و «تصدیق» همگی تصور هستند. نکته: جملاتی که هنوز به پایان نرسیده‌اند، از لحاظ منطقی «تصور» محسوب می‌شوند.
۱۰. به کمک استدلال می‌توانیم به روشن ساختن تصدیق‌های مجهول پردازیم و گزینه «۳» یک تصدیق می‌باشد؛ چرا که دارای قابلیت صدق و کذب است.
۱۱. تصدیق باید تام باشد یعنی کامل بوده و منتظر ادامه جمله نباشیم. گزینه «۲» چنین ویژگی‌ای را ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حکم دارد و می‌توان آن را تصدیق یا قضیه گرفت. گزینه «۳»: قضیه شرطی هست و کتاب درسی آن را نیز تصدیق می‌داند. گزینه «۴»: در جملات شرطی وجود یک جزء امری باعث نمی‌شود که آن عبارت تصدیق نباشد و همچنان آن را یک جمله خبری با معنا حساب می‌کنیم.

نکته: در تشخیص این نوع جملات ظاهر مهم نیست و باید به مفهوم دقت کرد.

به دلالت التزامی می‌توان برداشت یک حکم کرد. حکم این است: برای رسوا نشدن باید همرنگ جماعت شد.
۱۲. امروزه با فراگیر شدن رسانه‌ها و حجم انبوه اطلاعات صحیح و غلط بیش از پیش نیازمند علمی هستیم که شیوه‌های جلوگیری از خطای اندیشه را به ما آموزش دهد.

۲۳. ۱) جمله‌ای که به پایان نرسیده باشد و شنونده در انتظار ادامه جمله باشد، از نظر منطقی تصور محسوب می‌شود. موارد سایر گزینه‌ها تصدیق است.
۲۴. ۲) جملات بدون پایان و جملات انشایی تصدیق محسوب نمی‌شوند. تشریح سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱» و «۳»: مورد اول تصدیق است. گزینه «۴»: مورد اول تصدیق است و مورد دوم جمله انشائی و در نتیجه تصدیق نیست.
۲۵. ۱) در «تصدیقات»، نوعی حکم و قضاوت وجود دارد و گاهی به جای کلمه «تصدیق»، از کلمات دیگری مانند «قضیه» و «جمله» نیز استفاده می‌کنیم.
- نکته: هر جمله‌ای لزوماً تصدیق نیست مانند جملات امر و نهی.
۲۶. ۲) برای معلوم شدن یک تصور مجهول از تعریف و برای معلوم شدن یک تصدیق مجهول از استدلال استفاده می‌کنیم. در مورد اول حکم و قضاوت وجود ندارد در نتیجه تصور است و برای معلوم کردن آن باید از تعریف استفاده کرد. مورد دوم به تنهایی یک جمله مستقل نیست و معنای کاملی ندارد؛ در نتیجه تصور است و برای معلوم کردن آن باید از تعریف استفاده کرد. مورد سوم یک جمله کامل و با معناست که در آن حکم و قضاوت نیز وجود دارد و در نتیجه تصدیق است که برای معلوم کردن آن باید از استدلال استفاده کرد.
۲۷. ۲) تفکر، برای رسیدن به دانش و شناخت است. انسان، فکر می‌کند و با فکر کردن به شناخت‌های جدید می‌رسد و علم خود را توسعه می‌دهد.
- تشریح گزینه‌های دیگر:
- گزینه «۱»: در هنگام تصور یک مفهوم، کاری نداریم که آن مفهوم واقعیت دارد یا ندارد. گزینه «۳»: برای روشن شدن تصورات مجهول، باید عمل تعریف را انجام داد. گزینه «۴»: در هنگام تصور یک مفهوم، از ارتباط آن با سایر امور چیزی نمی‌گوییم.
۲۸. ۱) «تصدیق» یا «قضیه»، یک جمله خبری است که در آن حکم و قضاوت وجود دارد ولی در «تصور» با یک سری مفاهیم سر و کار داریم.
۲۹. ۳) دانش بشری: ۱- تصور ← در تعریف به کار می‌رود. ۲- تصدیق ← در استدلال به کار می‌رود.
۳۰. ۲) سؤال در واقع از ما می‌خواهد که گزینه‌ای که دربردارنده یک تصور است انتخاب کنیم. گزینه «۳» از آنجایی که یک جمله ناقص است و تمام نشده، بنابراین تصور محسوب خواهد شد. باقی جملات همگی تصدیق هستند و با تعریف معلوم نمی‌شوند.
۳۱. ۲) سفسطه یا همان مغالطه، هرگونه خطای اندیشه‌ای است که به صورت عمدی یا غیرعمدی واقع می‌شود.
۳۲. ۱) شناخت مغالطه‌ها و آگاهی از قواعد منطقی برای دوری از مغالطه‌ها کافی نیست بلکه باید این قواعد را به کار بست.
۳۳. ۲) انسان به‌طور طبیعی اندیشه می‌کند و این مورد حاصل دانستن علم منطق نمی‌باشد.
۳۴. ۴) اقسام علم و دانش برابر است با تصور و تصدیق. تشریح سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: تصور - تصور گزینه «۲»: تصور - تصور گزینه «۳»: تصدیق - تصدیق
- نکته: جملات پرسشی تصدیق محسوب نمی‌شوند.
۳۵. ۴) در یک تصدیق یک وصف به چیزی نسبت داده می‌شود یا از آن سلب می‌شود.
- تشریح سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱» و «۳»: هر تصدیقی دارای حکم صادق و یا مطابق واقع نیست. گزینه «۲»: هر تصدیقی به بررسی یک مفهوم نمی‌پردازد. نکته: همه تعاریف یک تصور محسوب می‌شوند.
۳۶. ۲) در تعریف با کمک چند تصور معلوم، یک تصور مجهول را توصیف می‌کنیم اما در این گزینه یک استدلال بیان شده است که در پی پاسخ دادن به یک چرایی می‌باشد.
۳۷. ۳) در این عبارت حکم و قضاوتی وجود ندارد و تصدیق نیست؛ زیرا گزاره مورد نظر به هیچ نهادی ارتباط نیافته است.
۳۸. ۴) این عبارت یک تصدیق است؛ زیرا در آن حکمی مبنی بر زرنگ بودن مخاطب از گذشته تا به حال داده شده است.
۳۹. ۳) تشریح سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: تعریف نوعی تصور است نه تصدیق. گزینه «۲»: معنی کردن یک لفظ تعریف منطقی محسوب نمی‌شود. گزینه «۴»: در تعریف فقط از معلومات تصویری استفاده می‌کنیم نه همه معلومات.
۴۰. ۲) انسان به‌طور طبیعی منطقی رفتار می‌کند و بدون دانستن نام این قواعد آن‌ها را در زندگی خود به کار می‌برد.
۴۱. ۲) از بین موارد ذکر شده، تنها «خواستن توانستن است» یک تصدیق است، زیرا در آن یک حکم و قضاوت مطرح شده است.
۴۲. ۳) بدین جهت منطق را به شاقول بنایی تشبیه کرده‌اند که به کارگیری آن، باعث پدیدآمدن بنای فکری مستحکمی می‌شود؛ چرا که این علم به توضیح شکل و صورت اندیشیدن می‌پردازد.
۴۳. ۳) در تصدیق حکم و قضاوت وجود دارد و در تصور وجود ندارد. جملات انشایی و جملاتی که به پایان نرسیده‌اند و ناکامل‌اند تصور محسوب می‌شوند.
- گزینه «۱»: تصور - تصور - تصور - تصور - تصور
گزینه «۲»: تصور - تصور - تصور - تصور - تصور
گزینه «۳»: تصور - تصور - تصور - تصور - تصور
گزینه «۴»: تصور - تصور - تصور - تصور - تصور
۴۴. ۳) منطق به دنبال جلوگیری از خطا در اندیشه است و مستقیماً بر عملکرد انسان نظارت نمی‌کند.
- تشریح سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: جملات انشایی مانند سؤال پرسیدن، بخشی از سخنان ما است که در منطق مورد بررسی قرار نمی‌گیرند. گزینه «۲»: در زندگی انسان نمونه‌هایی وجود دارد که برای درستی و نادرستی آن‌ها به منطق نیازمند هستیم. گزینه «۴»: منطق ابزاری است در خدمت سایر علوم و خود علم منطق تبیین قواعدی است که ذهن به‌طور طبیعی آن‌ها را رعایت می‌کند.
۴۵. ۲) تصدیق‌ها می‌توانند برای استدلال‌ها مقدمه باشند.
- تشریح گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: «مرد نکونام نمیرد هرگز» تصدیق است. گزینه «۲»: امری است پس تصدیق نیست. گزینه «۳»: جمله خبری و با معنی است پس قطعاً تصدیق است: گون از نسیم پرسید به کجا چنین شتابان می‌روی؟ گزینه «۴»: جملات شرطی خود تصدیق‌اند، لذا امری بودن اجزای آن‌ها تأثیری در تصدیق بودن یا نبودن آن‌ها ندارند.
۴۶. ۲) شکلی که دارای سه ضلع است، یک تعریف است و چون موضوع ندارد نمی‌تواند یک تصدیق باشد.

۴۷. ۴) در تصدیق با حکم و قضاوت سروکار داریم: تعریف چیهستی و استدلال چرایی را بیان می‌کند.
۴۸. ۱) در «تصدیقات»، نوعی حکم و قضاوت وجود دارد و گاهی به جای کلمه «تصدیق»، از کلمات دیگری مانند «قضیه» و «جمله» نیز استفاده می‌کنیم.
۴۹. ۱) باید به این امر توجه کنید که اگر دو موضوع یا دو محمول داشته باشیم (به اصطلاح موضوع و محمول متکثر باشند) قضیه ما هم به همان تعداد متکثر است. یعنی این‌گونه نیست که در قضیه صورت سؤال یک قضیه یا تصدیق داشته باشیم. بلکه در اصل دو تصدیق داریم که موضوع آن‌ها مشترک و یکسان بوده است. توضیح نکات درسی:
- توجه کنید که یک حالت استثنا داریم. اگر محمول دو تا باشد اما لزوماً باید کل آن محمول بر موضوع حمل شود، یا موضوع دو تا باشد اما محمول مربوط به کل آن موضوع باشد و نتوان آن را تفکیک کرد دیگر قضیه ما دو تا (متکثره) خواهد بود و با یک قضیه واحد روبه‌رو هستیم. برای مثال:
- علی و احمد باهوش هستند: دو تصدیق (علی باهوش است - احمد باهوش است)
- علی و احمد دو نفر هستند: یک تصدیق (نمی‌توان موضوع‌ها را از هم جدا کرد و دو تصدیق ساخت).
۵۰. ۱) برای رسیدن به دانش‌های جدید (یعنی همان تصور و تصدیق‌های جدید) به اندیشه کردن (همان استدلال یا تعریف کردن) نیازمند هستیم.

آزمون جمع‌بندی پایان درس اول

۵۱. ۴) توجه به این نکته نیز لازم است که دانش منطق، ابزاری در خدمت سایر علوم و دانش‌هاست. منطق همچون سیستم‌های کنترلی یک خودرو است که میزان بنزین، سرعت حرکت و گرمای موتور را به ما نشان می‌دهند و در مقابل مشکلات به ما هشدار می‌دهند؛ اما باعث حرکت خودرو نمی‌شوند.
۵۲. ۲) از بین بردن همه خطاهای ذهن نه وظیفه منطق دانان است و نه هدف علم منطق. منطق به دنبال کاستن از مغالطه‌هاست نه صفر کردن همه مغالطه‌ها.
۵۳. ۲) حیطه کاربرد علم منطق سراسر زندگی انسان است. از جمله در دیدن آگهی‌های تجاری، زیرا اغلب آگهی‌های تجاری نیز نوعی استدلال هستند که می‌خواهند مخاطب را به این نتیجه برسانند که «فلان کالا را بخرید (رد گزینه ۱) دانستن منطق برای فهم فلسفه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و ملاصدرا یک فیلسوف است (رد گزینه ۳) همچنین ما هر روزه مطالبی را برای دوستانمان بیان می‌کنیم؛ برای متقاعد کردن آنان دلیل می‌آوریم و در این زمینه هم به منطق نیاز داریم (رد گزینه ۴) ما به منطق نیاز داریم تا در دادوستد، فریب کلاهبرداران را نخوریم. فروختن خانه هم نوعی دادوستد و معامله است (تایید گزینه ۲).
۵۴. ۲) بررسی خطاهای مربوط به محتوای علوم مختلف مربوط به علم منطق نیست.
۵۵. ۴) در تصور با معنا کار داریم و در تصدیق با حکم.
۵۶. ۴) هیچ‌یک از گزینه‌ها به‌جز گزینه «۴» جمله خبری کامل نیستند، بنابراین تصورند.

۵۷. ۴) مغالطه‌ها بی‌شمار هستند و تعداد و انواع مشخص و دقیقی ندارند یا لاقال نمی‌توان مشخص کرد. تشریح سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: در هر علمی امکان بروز خطا و مغالطه وجود دارد و اختصاص به علم منطق ندارد. گزینه «۲»: خطای فکری برای هر فردی ممکن است رخ دهد. گزینه «۳»: از آنجا که انسان به‌طور طبیعی بر اساس قواعد منطق می‌اندیشد، طبیعی بودن خطا درست نیست.
۵۸. ۴) تصدیق یک جمله خبری کامل است که در آن حکم و قضاوت وجود دارد تنها در گزینه «۴» با یک خبر کامل مواجه هستیم. سایر گزینه‌ها، خبر ناقص و بنابراین تصور هستند.
۵۹. ۱) بر اساس انواع علم و آگاهی که انسان در ذهن دارد (تصور و تصدیق)، موضوع منطق می‌تواند به اقسامی (نظیر تعریف و استدلال) تقسیم شود. دلایل نادرستی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۲»: تمرین منطق خود باعث توسعه دانش نمی‌گردد. منطق نقش راهنما را دارد که باعث می‌شود از خطاها و لغزش‌ها دوری کنیم. گزینه «۳»: دانش منطق، ابزاری در خدمت سایر علوم و دانش‌هاست. منطق همچون سیستم‌های کنترلی یک خودرو است که میزان بنزین، سرعت حرکت و گرمای موتور را به ما نشان می‌دهند و در مقابل مشکلات به ما هشدار می‌دهند؛ اما باعث حرکت خودرو نمی‌شوند. گزینه «۴»: در تصور به واقعیت داشتن یا نداشتن یا ارتباط این تصور با سایر امور، کاری نداریم.
۶۰. ۲) باید توجه داشت که دانستن منطق، تنها برای ارزیابی اندیشه‌های فلسفی به کار نمی‌رود؛ بلکه هر یک از ما در سراسر زندگی خود بدان نیازمندیم؛ زیرا می‌خواهیم درست فکر کنیم و درست تصمیم‌گیری کنیم. دلایل نادرستی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: در تعریف از تصورات معلوم به تصورات مجهول دست می‌یابیم. (نه برعکس) گزینه «۳»: دانش منطق، ابزاری در خدمت سایر علوم و دانش‌هاست. (نه برعکس) گزینه «۴»: در تصور به واقعیت داشتن یا نداشتن یا ارتباط این تصور با سایر امور، کاری نداریم.
- ### آزمون ویژه‌بترها پایان بخش اول
۶۱. ۱) در گزینه «۱»، با یک دلیل آوری مواجه هستیم. تصدیقی مجهول (همه لازم است ماسک بزنند) به‌وسیله تصدیقی معلوم (پژوهش‌های علمی مشخص کرده است ...) معلوم شده است. بنابراین یک استدلال است. سایر گزینه‌ها حاوی تعریف (شیعه / پیاده‌سازی قصد / عادت اتمی) است.
۶۲. ۴) فقط گزینه «۳» یک تصدیق است، پس فقط این عبارت می‌تواند مقدمه یک استدلال واقع شود.
۶۳. ۳) «هن رفتیم» جمله خبری کامل و یک تصدیق است. پس تصور نیست. تشریح سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: مغالطه یا سفسطه، خطای ذهنی است؛ چه عمدی باشد و چه غیرعمدی. گزینه «۲»: کسی که با پهباد آشنا نیست، فاقد تصور پهباد است. برای معلوم کردن تصویری که برایش مجهول است باید تعریف به‌کاربرده شود و نه استدلال. گزینه «۴»: منطق برای علوم، حکم ماده سازنده آن‌ها را ندارد. آجرها و مواد لازم برای ساختن بنای فکری را باید از علوم دیگر تهیه کرد. بنابراین شبیه حکم پارچه برای خیاط نیست. بلکه بیشتر شبیه الگو یا متر برای خیاط است